

ILMIY-IJODIY FAOLIYATDA OLIMNING SHAHSIY FAZILATLARI

**ЛИЧНЫЕ КАЧЕСТВА УЧЕНОГО В НАУЧНОЙ И ТВОРЧЕСКОЙ
ДЕЯТЕЛЬНОСТИ**

**PERSONAL QUALITIES OF A SCIENTIST IN SCIENTIFIC AND
CREATIVE ACTIVITY**

Najmiddinova Dilnoza G'ulomjonovna

Andijon mashinasozlik instituti

“Gumanitar fanlar” kafedراسi assistetni e-mai: dilnoza @ gmail.com

Tojiboyev Muhammadjon Muhitdin o'g'li

Andijon Mashinasozlik Instituti M.M.T.mutaxassisligi 1 kurs magistranti

Email: muhammadjontojiboyev97@gmail.com

Annotatsiya

Olim - muayyan fan sohasida tajribaga ega yoki tadqiqot olib boradigan shaxs. Olim nima ekanligini tushunish uchun fanga ta'rif berish muhimdir. Fan - bu kuzatishlar va tajribalar orqali dunyoni va uning qanday ishlashini o'rganish va tushunishga harakat qilish amaliyotidir. Qushlarni, sudraluvchilarni o'rganish yoki biologiya, hayotni o'rganish yoki antropologiya, odamlarni o'rganish kabi sohalar barcha fan sohalaridir.

Kalit so'zlar: aql, ijodkorlik, qobiliyat, ilm, tanqidiy fikrlash, qat'iylik.

Аннотация

Ученый – это человек, который имеет опыт или проводит исследования в определенной области науки. Чтобы понять, что такое ученый, важно дать определение науке. Наука — это практика изучения и попыток понять мир и то, как он работает, посредством наблюдений и экспериментов. Такие области, как изучение птиц, рептилий или биология, изучение жизни или антропология, изучение человека — все это области науки.

Ключевые слова: интеллект, креативность, способность, знание, критическое мышление, решительность.

Abstract

A scientist is a person who has experience or conducts research in a particular field of science. To understand what a scientist is, it is important to define science. Science is the practice of studying and trying to understand the world and how it works through observation and experimentation. Fields such as the study of birds, reptiles or biology, the study of life or anthropology, the study of man, are all fields of science.

Keywords: intelligence, creativity, ability, knowledge, critical thinking, determination.

Kirish.

Ijodiy shaxsning shaxsiy fazilatlarini - bu odamning boshqa odamlardan ajralib turishiga imkon beradigan fazilatlaridir. Ijodkor shaxsning shaxsiy fazilatlarini rivojlantirishning kaliti - bu ijodkorlikning yuqori motivatsiyasi.[1]

Olimda ijod - bu moddiy va ma'naviy qadriyatlar yaratiladigan jarayon. Albatta, konveyer ishlab chiqarish buning bir qismi emas, lekin har bir narsa bir vaqtlar birinchi, noyob, mutlaqo yangi edi. Natijada, xulosa qilishimiz mumkin: atrofimizdagi hamma narsa dastlab ijodkorning o'z ish jarayonida yaratgan narsasidir.[2] Ba'zan bunday faoliyat natijasida muallif o'zidan boshqa hech kim takrorlay olmaydigan mahsulot, mahsulotni oladi. Ko'pincha bu ma'naviy qadriyatlarga tegishli: rasmlar, adabiyot, musiqa. Demak, ijodkorlik nafaqat maxsus shart-sharoitlarni, balki ijodkorning shaxsiy fazilatlarini ham talab qiladi, degan xulosaga kelishimiz mumkin.[3]

Asosiy qism

Olimlarda mavjud bo'lishi kerak bo'lgan fazilatlar keltirib o'tilgan.

1. Qiziqish: Olim qiziquvchan va bilimga chanqoq bo'lishi kerak. Ular savol berishga, javob izlashga va taxminlarga qarshi chiqishga tayyor bo'lishlari kerak. Qiziqish ilmiy jarayonni boshqaradi va bu olimlarni yangi g'oyalarni o'rganishga va yangi nazariyalarni ishlab chiqishga undaydi.
2. Tanqidiy fikrlash: Tanqidiy fikrlash - bu ma'lumotni baholash, xulosalar chiqarish va dalillarga asoslangan xulosalar chiqarish qobiliyatidir. Olim

ma'lumotlarni tahlil qila olishi, bir nechta nuqtai nazarlarni ko'rib chiqishi va mavjud bo'lgan eng yaxshi dalillarga asoslanib qaror qabul qilishi kerak.

3. Ijodkorlik: Ijodkorlik olimning muhim fazilatidir. Olimlar ijodiy fikrlash, muammolarni hal qilishda yangi g'oyalar va yondashuvlarni ishlab chiqishlari kerak. Ijodkor olim - bu ochiq-oydin narsalarni ko'ra oladigan va qutidan tashqarida fikr yuritadigan odam.

4. Qat'iylik: ilm-fan ko'pincha uzoq va qiyin jarayon bo'lib, olimlar muvaffaqiyatsizliklar va to'siqlarga bardosh bera olishlari kerak. Olim chidamli va qat'iyatli bo'lishi kerak, o'z maqsadlariga erishish uchun vaqt va kuch sarflashga tayyor bo'lishi kerak.

5. Tafsilotlarga e'tibor: Tafsilotlarga e'tibor fanda muhim ahamiyatga ega. Olimlar o'z ishlarida puxta bo'lishlari, har bir detalga e'tibor berishlari, ma'lumotlarining to'g'ri va aniq bo'lishini ta'minlashlari kerak. Kichkina xato yoki nazorat ilmiy tadqiqotlarda jiddiy oqibatlariga olib kelishi mumkin.

6. Ochiq fikrlash: ilm-fan doimo rivojlanib boruvchi soha bo'lib, olimlar ochiq fikrli va yangi dalillar asosida o'z g'oyalarini o'zgartirishga tayyor bo'lishi kerak. Ochiq fikrli olim, garchi ular o'z e'tiqodlariga zid bo'lsa ham, muqobil nuqtai nazar va g'oyalarni ko'rib chiqishga tayyor odamdir.

7. Hamkorlik: Ilmiy tadqiqotlar ko'pincha boshqa olimlar bilan hamkorlikni o'z ichiga oladi va olim jamoaviy muhitda samarali ishlay olishi kerak. Hamkorlik yaxshi muloqot qobiliyatlarini, boshqalarning fikrlarini tinglash qobiliyatini va murosaga tayyorlikni talab qiladi.

8. Sabr - qiyin yoki qiyin vazifa, vaziyat yoki odam bilan shug'ullanganda xotirjamlikni saqlash qobiliyati. Olimlar sabrli chunki ular natijalarni tekshirish uchun tajribalarni bir necha marta takrorlaydilar. Hali kashf qilinmagan narsani kashf qilmoqchi bo'lsangiz, bu qiyin bo'lishi mumkin. Jumboqning etishmayotgan qismlarini topish uchun siz sabrli bo'lishingiz kerak[4]. Sabr-toqatli bo'lish Olim bo'lishning asosiy fazilatlaridan biridir, chunki shoshqaloqlik bilan tadqiqot qilish ba'zida mashaqqatli bo'lishi mumkin va hech qanday yaxshi natija bermasdan xulosa chiqarish mumkin. Shuning uchun, bu juda ko'p vaqtni behuda sarflaydi. Shunday qilib, siz to'liq tadqiqot qilishingiz va har bir yechimni tekshirishingiz kerak.[5] Olimlar sabr-toqatli, chunki ular natijalarni tekshirish uchun tajribalarni bir necha marta takrorlaydilar. Sabr-toqat ularning tekshiruvlarida yaxshi natijaga olib keladi. Ish mashaqqatli bo'lishi mumkin va siz taslim bo'lishni xohlaysiz, lekin muvaffaqiyat oson bo'lmaydi, muvaffaqiyatni tatib ko'rish va maqsadlaringizga erishish uchun siz qattiq ishlashingiz va sabr-toqatli bo'lishingiz kerak.

Xulosa

Xulosa qilib aytganda, olimning shaxsiy fazilatlari ularning ilmiy va ijodiy faoliyatida hal qiluvchi o‘rin tutadi. Qiziquvchanlik, tanqidiy fikrlash, ijodkorlik, qat’iyatlilik, mayda-chuydalarga e’tiborlilik, keng fikrlilik, hamkorlik qilish – bularning barchasi olimda bo‘lishi kerak bo‘lgan muhim fazilatlardir.[7] Bu fazilatlarni tarbiyalash orqali olim o‘z sohasiga katta hissa qo‘shishi va atrofimizdagi dunyoni tushunishimizga yordam berishi mumkin. Qiziquvchanlik, qat’iyatlilik, keng fikrlilik, ijodkorlik, tanqidiy fikrlash kabi fazilatlarga ega bo‘lgan olimlar o‘z ishlarida muvaffaqiyatga erishadilar. Ushbu shaxsiy fazilatlar olimlarga yangi g‘oyalarni amalga oshirishga, yangi imkoniyatlarni o‘rganishga va fikr yuritishga yordam beradi. Bundan tashqari, intizomli, tartibli va yaxshi muloqot qobiliyatiga ega bo‘lgan olim boshqalar bilan hamkorlik qilish va o‘z topilmalarini ilmiy jamoatchilik bilan baham ko‘rishi mumkin. Oxir oqibat, olimning shaxsiy fazilatlari ularning ilmiy tadqiqotlarga yondashuvini shakllantirishda muhim ahamiyatga ega va bu fazilatlar ularning sohadagi muvaffaqiyati va ta’sirini aniqlay oladi.

Foydalanilgan adabiyotlar

1. Wonho Shin, Jongwon Park, Developing a List of Behavioral Characteristics of Creative Physicists During Their Growth Period, International Journal of Science and Mathematics Education, 10.1007/s10763-020-10082-w, **19**, 4, (701-725), (2020).
2. Gregory J. Feist, Creative Personality, Encyclopedia of Creativity, Invention, Innovation and Entrepreneurship, 10.1007/978-3-319-15347-6_185, (495-502), (2020).
3. Нажимидинова Д. Ф. ОИЛА ТИНЧЛИГИ ЖАМИЯТ ФАРОВОНЛИГИ //Journal of new century innovations. – 2023. – Т. 12. – №. 1. – С. 77-81.
4. Abduqayumovna K. M. INTERACTION OF OBJECT, SUBJECT AND SYNERGETIC CATEGORIES IN SCIENTIFIC WORK //Spectrum Journal of Innovation, Reforms and Development. – 2022. – Т. 3. – С. 25-29.
5. Каримова М. Improving technical philosophy and changing human thinking //O‘zbekiston milliy universiteti xabarлари, 2022,[1/5] issn 2181-7324.
6. Каримова М. А. ЗАРДУШТИЙЛИК ДИНИДАЧОРВАЧИЛИК БИЛАН БОҒЛИҚ МАРОСИМЛАР //Proceedings of International Conference on Modern Science and Scientific Studies. – 2023. – Т. 2. – №. 3. – С. 82-86.27.
7. Gulomjonovna N. D. Spiritual and Economic Factors of a Strong Family //Telematique. – 2023. – С. 7607–7611-7607–7611.

8.Каримова М. А., Нажимидинова Д. Ғ. ФАРЗАНД ТУҒИЛИШИ ВА БОЛА ТАРБИЯСИ БИЛАН БОҒЛИҚ УРФ-ОДАТЛАРДА ЗАРДУШТИЙЛИК ИЗЛАРИ //Journal of new century innovations. – 2023. – Т. 12. – №. 1. – С. 69-76.

9.Нажимидинова Д .Ғ. АХЛОҚИЙ ҚАДРИЯТЛАРНИНГ ТАЛАБАЛАР ИЖТИМОЙ ФАОЛИЯТИДАГИ ЎРНИ

//Proceedings of International Conference on Modern Science and Scientific Studies. – 2023. – Т. 2. – №. 3. –С.75-81

